

МИРОСЛАВ АНТИЋ

Мит
О ПТИЦИ

■ Laguna ■

Copyright © 2021 овог издања, ЛАГУНА

Садржај

СВИТАЦ	7
МИТ О ПТИЦИ	53
THE BIRD.	193
УЛЕПШАВАЊЕ НЕВИДЉИВОГ	231
БАСНА	309

СВИТАЦ

ПРВИ ДЕО

I

Да ли си икада размишљао
о чему разговарају свици?

Док се румена чађ предвечерја лагано талож
по пергаменту пепелних набора шума у долинама,

да ли си, можда, прислушкивао њихово дошаптавање
у чамотињи сањиве августовске траве?

То је онај аветињски тренутак
кад се из сабласног тајанства модре васионе

помаљају и плутају као утваре
лутајући гробови давно преминулих звезда

и претачу се у спарно мрешкање златног грумења
на дну првога дремежа пречистих избрушених вода.

II

Мали свитац, жестоко озарен и престрављен
несношљивом лепотом непомућеног неба,

сигурно каже шапатам своје великом свицу,
уз чију мудрост се задесио те вечери крај потока:

како могу да доспем до оне ледено вреле,
готово сажихуће пеге светлости на небесима,

где је све некако самоудвостручено слободно
и све могуће у гутљајима безвременог,

док ми, овако сапети као ловина, у свом ништавилу
питамо размеђене просторе свог заточеног ума:

зашто нам у овом прогонству недостаје култура вечног
и да ли уопште имамо икаквих обавеза према свемиру?

III

Јесмо ли ово ми, или тек посрћући привид
наших усплахирених намера?

Огрезли у иверје чамотиње,
изровашени и окрутни,

утамничени у своја страшљива ходочашћа
ка измишљеним праисходиштима,

нетрпељиви, охоли, разјарени и обамрли,
неутаживи, опсењени, обешчашћени и малаксали,

са прострењеним присећањем на непомично и разроко
ридање бескрилних вознесења,

јесмо ли ово ми, или тек наша варљива
излапела могућност?

IV

Мали свитац је позлеђен осећањем мучнине
и одвећ потмулом зебњом да се од правремена

ради о нечем запуштеном, о нечем опаком за њега
у роју овог обезглављеног фосфорног народа.

Некакво невидљиво поље свирепог врховног мозга,
божанство лукаве енергије, окоштава му гипкост.

Кога да пита што му је лет унапред паралисан и одређен
и што се мора завршити у агонији корења?

Кога да пита, кад се сва надања, испаљена из њега,
враћају попут ропца и убијају га, полулипсала, у чело?

Кога да пита, док бди над испарењима свог неспокоја,
да ли је иста врста слободе: бити стваран и бити остварен?

V

Шта би могао да му каже његов велики свитац,
достојанствено смушен у својој зарубљеној немоћи?

Само би могао да се осмехне крајичком зелених усана
некако махнито, искежено и сиктаво.

Ово овде где живиш, могао би да шапне,
то је такође једна тајанствена и обла звезда

за неког малог свица који станује тамо горе
и пита се вечерас како да стигне до тебе.

Могао би да каже: добро је што обојица
у себи носите слутњу да нешто треба да се наслути.

И да каже на крају: добро је што сте сигурни
да нисте сигурни ни у шта.

VI

На то се наставља и опорука старог свица:
напамет научен аманет прадедова.

Размените жеље, ти и свици са других звезда,
тако ћете превалити дивна и огромна пространства

каква разумем данас можда још само ја,
и неки мудраци нашег народа из давнина.

То је све што би имао да му саопшти
својим безубим неталентом гласоноше.

Под распршеним облачјем, на полеђини светлости,
од стида би се пред њим знојиле развалине ноћи.

А напрслине времена круниле би се као песак
са некад златног обода његовог сенилног ореола.

VII

Никада велики свитац не би признао
да се самртно плаши своје излуђујуће вере.

Док из припитомљене папрати и љутих купињака
пањеви натрулим испарењима дахћу катран и отрове,

он себи застире лежај између ничега и ничега
и у свом учауреном неумећу понавља као молитву

фосилну опомену да свако мора наћи
средишњи пут и праву меру свога сна.

И дотрајао тако до сипљивих одрицања,
са немом жаруљом ума и кртим видом од садре,

хрче усахлим уснама обезнађену своју жуч
и не признаје чак ни себи да овде векови страшно касне.

VIII

Шта је, у ствари, остало великом свицу од живота?
Тек неке љуштуре опсенарства на припекама нада.

Рођен у подножју света, у подјармљеној самоћи
расточених оклевања, варавих дослућивања,

и сам је жудео у младости за јаким светлостима
и био двојник многих неразговорних својих ја.

Зар би имало смисла да пита ишчашене поразе
где су у његовој глави некадашњи вулкани?

Само окамењени пејзажи лаве око очију.
Шкољке и пужеви и ерозија осмеха.

Чак и дању је видљив једино из близине,
ако се неко случајно сагне да га пољуби.

IX

А одавно га нико није љубио.
Можда тек витки ветар с југа, божанска скитница,

иконописац неба, звездочатац и испосник,
са којим каткад разговара у свитање.

Дубоко му се клања, умивајући се својим речима
док их издише.

Научио је то од птица. Оне се перу лепетом.
Научио је то од цвећа. Оно се чисти мирисима.

Како ћу, каже ветру, да се спасем свог дресираног ума
и уклопим се опрезно у неку другу врсту нечега?

Како са маште да ољуштим сва оглодана искуства,
и, док још није касно, будем и син и отац своје памети?

X

Ветар му не каже подругљиво, као он малом свицу:
треба заменити жеље са свим стварима.

Па, размотримо онда, са нешто старомодне доследности,
шта је то, каже он, што ево вас, овакве,

наслеђене од крилатог и плодовитог у почетку,
рекло би се чак: пророчански безумног,

неизмерно радозналог, маштовитог и храброг,
– шта је то што вас веже, тек залистало сочне,

за трошна и крхка тела, за потоњу малодушност
и наборани пристанак да старите и умирате?

Је ли то нежност и болећивост? Или љубомора земног,
проклета и романтична страст гравитације?

XI

Још као неразумно дете, кад сте цртали шуме
окренуте наглавце, били сте сигурно са оне стране,

урастали сте нетремице у унутрашњост биља,
и све вам је изгледало природно и разумљиво.

Кад вам је било свеједно шта је лево, шта десно,
нисте знали за сличност и нисте знали за разлике.

Онда су вас научили да има видљивог и невидљивог.
Обухваћеног и необухватљивог. Вашег и сасвим страног.

Научили су вас да има и да нема.
Шта сте добили знањем које одузима тако много?

Никад није време живота.
Увек је невреме.

XII

И ја имам свој врх. Он је у мени. Унутра.
Вековима се пентрам по беспућима свога мозга.

Ово чиме се бавим није никаква моја мудрост
ни себично сазнање, као ви што то чините.

Ја само ослушкујем кретање, као свој поштени део,
радозналост живог, чије је проклетство да се пита.

Ја се не бавим веровањем.
Ја само размишљам о веровању.

Ни разумевањем се не бавим,
него тек схватањем разумевања.

Будите до последњега даха пустолов духа,
и постаћете кадри да прекорачите своју сенку заувек.

XIII

А свитац каже: све знам, и све уважавам.
Ипак, постоји у вечност растегнути тренутак

кад моје премалено тело није више способно
да одговори захтевима никаквог духа.

Шта се то могло, а нисам домислио?
Ништа се није могло. Уверавам вас, ветре.

У сваком сну ја сам се кидао и растакао,
и био за скок краћи од обичног и свакидашњег.

Гадим се своје хладне крви.
Треба ми милион година живота да је загрејем.

Све сам ја покушао, и, да се не лажемо, ветре,
свитац је најспорији начин да се буде светлост.